

בשבת גזירה שמא תסיר אותם האשה מעליה קודם הטבילה⁽¹⁴⁾.

תנן התם במסכת מקוואות: ואלו חוצצין באדם הטובל: חוטי צמר וחוטי פשתן והרצועות שבראשי הכנות.

רבי יהודה אומר: חוטין של צמר וחוטין של שער [העשויין משער] — אין חוצצין, מפני שהמים באים בהן, היות והם אינם מהודקים על השער⁽¹⁵⁾.

אמר רב הונא: וכולן, לא רק רצועות, אלא

השער?

והפרישה כתב שרבותיו של רש"י אוסרים מדרבנן חציצה שאינה מונעת את המים, משום שהאשה תמנע מלטבול כראוי מחשש טינוף החציצה, או מסיבה אחרת שמחמתה היא מקפידה על החציצה. ותמהו הסדרי טהרה [קצח, יג] והמשנה אחרונה [מקואות ט, א] הרי ההלכה היא שטבעות וצמידים רפויים אינם חוצצים [קצח, כג], וכן אם טבלה בכגדיה מותרת [שם, מו]? ותירצו שאסרו רק חציצה שהוא מקפיד עליה מצד הטבילה עצמה — שהמים גורמים לקפידא, ומדובר [בסעיף מו] כשטובלת בכגדים שאינה מקפידה אם ירטבו. וכתב הפתחי תשובה [קצח, כ] שמשמע מהסדרי טהרה שהוא סובר שחציצה בדבר שהמים באים בתוכו היא דוקא כשמקפיד, אבל אם אינו מקפיד אפילו ברובו אינו חוצץ. ותמה מה החילוק וכקושיית רבי עקיבא איגר הנ"ל. ובאמת לפי הטעם שכתב הפרישה מסתבר שאסרו רק בחציצה שמקפידה עליה. והזכר יצחק [סא] מפרש שרבותיו של רש"י סוברים שדרשינן מ"ורחץ את בשרו במים" למעט חציצה, שכל מה שמקפיד עליו בשעת רחיצה במים חוצץ ולא נחשב רחיצת בשרו, אבל מה שלא מקפיד עליו ברחיצה חוצץ רק אם הוא מונע את המים מלבא על בשרו [ואפילו אם הוא על רוב גופו אם המים נכנסים בתוכו אינו חוצץ].

15. וצריך ביאור במה נחלקו רבנן ורבי יהודה? ומבאר בחידושי הר"ן שרבי יהודה סובר שצמר

14. רש"י. ובשם רבותיו כתב, שכיון שמקפידה עליהם הם חוצצים לטבילה. ותמה רש"י הרי המים נכנסים בתוכם ומדוע נחשב לחציצה? ואם נאמר שכל מה שמקפיד עליו חוצץ לטבילה אף כשהמים באים בתוכו, אם כן איך הלשון הראשון מתיר כל אריג וכי הוא חולק על הלכה למשה מסיני שכל דבר שמקפיד עליו חוצץ?

ותירץ הבית יוסף [י"ד, קצח] שלדעת רבותיו של רש"י המחלוקת בין שתי הלשונות בגמרא היא — האם ההלכה שדבר שמקפיד עליו חוצץ נאמרה דוקא כשהחציצה מונעת את המים מלבא על הגוף, או שכל דבר שמקפיד עליו חוצץ אף שאינו מונע את נגיעת המים בגופו. ועוד תירץ שחוטים מטונפים ומוזהבים חוצצים משום שהטינוף והציפוי מונע את המים להכנס, יותר מאריג. ופסקו הטור והרמ"א [שם, ד] שחוטים מטונפים ומוזהבים חוצצים בטבילה. אלא שהבית יוסף הקשה מדוע רש"י פירש את דברי רבותיו שטינופן נחשב "רובו ומקפיד", והרי אם הטינוף גורם שהאריג יחצוץ, תיאסר גם אריג במיעוט שהרי במיעוט המקפיד אסורה חציצה מדרבנן? [ובאמת הריטב"א הביא דיעה זו וכתב שהוא מיעוט המקפיד] ורבי עקיבא איגר תמה אם נאמר שדבר שהוא מקפיד עליו חוצץ אפילו כשהמים באין בו [כרבותיו של רש"י, וכמו שפסקו הטור והרמ"א] אם כן גם כשאינו מקפיד אם החציצה היא ברובו ובאין בה המים יאסר כמו במיעוט המקפיד, ומדוע חוטים ואריג ברוב השערות אינו חוצץ? ותמה גם על רש"י עצמו מדוע הקשה מלשון ראשון, ולא הקשה שגם לפי הלשון השני יאסר אריג ברוב